

TEKNIKINSTALLATIONSAVTALET

VVS & KYL.

Information till hängavtalsbundna företag

Innehåll

Avtalsperiod	2
Löneökningar - tabeller	2
§ 1 Avtalets omfattning.....	7
§ 3 Arbetstid	8
§ 4 Frånvaro	9
§ 5 Löner	10
§ 6 Ackord och prestationslön.....	10
§ 11 Förhandlingsordning	12
BILAGA 3: ÖLAS Anställningsskyddsöverenskommelse	13
BILAGA 3: Företagsanpassning av MB-organisation	13
BILAGA 6: Särskilda regler vid in- och utlåning av arbetstagare mellan företag.....	14
BILAGA 8: Entreprenadkedjor och ansvar för huvudentreprenör	14
BILAGA 15: Protokollsanteckningar.....	15

Avtalsperiod

Nytt gemensamt kollektivavtal för VVS- och Kyl branschen har träffats med Installatörsföretagen för tiden 1 december 2020 – 30 april 2023.

Löneökningar

Yrkesarbetare som avlönas med fast lön.

Utgående lön höjs med:

2020-12-01 – 5,78 kr/tim   1006 kr/mån

2022-05-01 – 4,42 kr/tim   769 kr/mån

Övriga arbetare 2020-12-01		
Fördelningstal	Höjning kr/tim	Höjnings kr/mån
0,65	3,76	654
0,75	4,34	755
0,90	5,20	905

Övriga arbetare 2022-05-01		
Fördelningstal	Höjning kr/tim	Höjnings kr/mån
0,65	2,87	500
0,75	3,32	577
0,90	3,98	692

VVS-anställda under utbildning och företagslärlingar 2020-12-01		
Fördelningstal	Höjning kr/tim	Höjning kr/mån
0,25	1,45	252
0,30	1,73	302
0,35	2,02	352
0,40	2,31	402
0,50	2,89	503
0,60	3,47	604
0,65	3,76	654
0,75	4,34	755
0,80	4,62	805
0,90	5,20	905

VVS-anställda under utbildning och företagslärlingar 2022-05-01		
Fördelningstal	Höjning kr/tim	Höjning kr/mån
0,25	1,11	192
0,30	1,33	231
0,35	1,55	269
0,40	1,77	308
0,50	2,21	385
0,60	2,65	461
0,65	2,87	500
0,75	3,32	577
0,80	3,54	615
0,90	3,98	692

Kyla: Övriga tekniker/montörer	
Fr.o.m. 2020-12-01	Höjning kr/mån
0 - 1 år	664
1 - 2 år	704
2 - 3 år	734
3 - 4 år	805
4 - 5 år	865

Kyla: Övriga tekniker/montörer	
Fr.o.m. 2022-05-01	Höjning kr/mån
0 - 1 år	508
1 - 2 år	538
2 - 3 år	561
3 - 4 år	615
4 - 5 år	661

Tabell A: Yrkesarbetare

Lågсталön timlön	2020-12-01
VVS	176,00
Lågсталön månadslön	2020-12-01
VVS och Kyla	30 624

Lågсталön timlön	2022-05-01
VVS	180,50
Lågсталön månadslön	2022-05-01
VVS och Kyla	31 407

Tabell B: Lågstalön för anställda under utbildning och företagslärling.

VVS: Lågstalön fr.o.m. 2020-12-01			
Utbildningsperiod	Fördelningstal	Lågsta timlön	Lågsta månadslön
1	0,25	61,60	10 718
2	0,30	70,40	12 250
3	0,35	79,20	13 781
4	0,40	88,00	15 312
5	0,50	96,80	16 843
6	0,60	105,60	18 374
7	0,65	114,40	19 906
8	0,75	132,00	22 968
9	0,80	140,80	24 499
10	0,90	158,40	27 562

VVS: Lågstalön fr.o.m. 2022-05-01			
Utbildningsperiod	Fördelningstal	Lågsta timlön	Lågsta månadslön
1	0,25	63,18	10 992
2	0,30	72,20	12 563
3	0,35	81,23	14 133
4	0,40	90,25	15 704
5	0,50	99,28	17 274
6	0,60	108,30	18 844
7	0,65	117,33	20 415
8	0,75	135,38	23 555
9	0,80	144,40	25 126
10	0,90	162,45	28 266

Tabell C: Kyla - Övriga kyltekniker/montörer

Lågsta månadslön Övriga kyltekniker/montörer 2020-12-01	
0 - 1 år	20 212
1 - 2 år	21 437
2 - 3 år	22 356
3 - 4 år	24 499
4 - 5 år	26 337

Lågsta månadslön Övriga kyltekniker/montörer 2022-05-01	
0 - 1 år	20 729
1 - 2 år	21 985
2 - 3 år	22 927
3 - 4 år	25 126
4 - 5 år	27 010

Tabell D: Lågsta lönen för övriga arbetare

Fr.o.m. 2020-12-01			
Antal arbetade år i yrket	Fördelningstal	Lågsta timlön	Lågsta månadslön
0 - 1	0,65	114,40	19 906
1 - 2	0,75	132,00	22 968
2 <	0,90	158,40	27 562

Fr.o.m. 2022-05-01			
Antal arbetade år i yrket	Fördelningstal	Lågsta timlön	Lågsta månadslön
0 - 1	0,65	117,33	20 415
1 - 2	0,75	135,38	23 555
2 <	0,90	162,45	28 266

§ 1 Avtalets omfattning

Mom 2 Avtalsförsäkringar (Redaktionella förändringar)

Arbetsgivaren ska med Fora AB teckna försäkringsavtal och betala premier för nedanstående försäkringar enligt vid varje tidpunkt gällande överenskommelser mellan Svenskt Näringsliv och LO samt branschvis inbetala särskilt tillägg för forskning/utveckling, yrkesutbildning m.m., fastställt mellan parterna Installatörsföretagen och Byggnads.

- Tjänstegrupplivförsäkring (TGL)
- Avtalsgruppsjukförsäkring (AGS)
- Avtalspension SAF-LO inklusive premiefrielseförsäkring
- Avgångsbidragförsäkring (AGB)
- Omställningsförsäkring
- Trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA)
- Föräldrapenningtillägg (FPT)

Extra avsättning avtalspension

Överenskommelse träffas om en ny extra pensionsavsättning om 0,15% från och med 1 december 2020 och med 0,15% från och med den 1 maj 2022. Avsättningen är en kompletterande premie enligt § 4 a bestämmelser för Avtalspension SAF-LO.

Detta innebär att på avtalsområdet under avtalsperioden görs en extra pensionsavsättning om totalt 0,3% och att detta gäller även arbetstagare som är under 25 år. Arbetstagare som är yngre än 25 år kan inte välja familjeskydd.

Parterna är överens om att extra pensionsavsättning ska omfattas av reglerna för premiefrielse vid viss frånvaro (föräldraledighet och sjukdom). Kostnaden för premiefrielsen belastar kollektivt alla försäkrade enligt gängse principer.

Överenskommelse har träffats om en ny extra avsättning till avtalspension om:

- 2020-12-01: 0,15 % Extra pensionsavsättning
0,12 % Enligt pensionsöverenskommelsen SN, LO och PTK
- 2022-05-01: 0,15 % Extra pensionsavsättning
0,22 % Enligt pensionsöverenskommelsen SN, LO och PTK

§ 3 Arbetstid

Mom 2 Ordinarie arbetstid

2.2 Arbetstidens längd (Ny lydelse)

Den ordinarie arbetstiden utgör 160 timmar per helgfri 4 veckors period.

Veckoarbetstiden får inte överstiga 45 och inte understiga 35 timmar.

Mom 4 Beredskapstjänst och beredskapsarbete

4.2 Ersättning för beredskapstjänst och beredskapsarbete

(Förändrad tabell)

	Definition av period	Divisor	Procent
1	Måndag – torsdag räknat från arbetstidens slut till den tidpunkt då ordinarie arbetstid börjar, per dygn.	90	193
2	Fredagen från arbetstidens slut till kl. 07.00 lördag.	80	218
3	Lördag kl. 07.00 till söndag kl. 07.00.	65	268
4	Söndag från kl. 07.00 till den ordinarie arbetstidens början påföljande måndag.	75	232
5	Vardagar före helgdagar från ordinarie arbetstidens slut till kl. 07.00 helgdagen.	80	218
6	Helgdagar eller i § 4 mom 1 angivna fridagar från kl. 07.00 till <ul style="list-style-type: none"> • kl. 07.00, om påföljande dag är fridag eller helgdag • ordinarie arbetstidens början, om påföljande dag är en vardag.	55	317

Mom 5.4 Nattvila (efter stycke 2)

Efter överenskommelse med Byggnads region eller, efter delegation, till MB-grupp kan företaget tillämpa ett förenklat förfarande gällande nattdispens enligt nedan. Sådan överenskommelse kan sägas upp med 1 månads uppsägningstid av Byggnads region eller efter delegation av MB-grupp.

Arbetsgivarens lokala förhandlingsskyldighet är uppfylld vid varje enskilt tillfälle som omfattar dispens om högst 30 kalenderdagar per 3 månader när arbetsgivaren till Byggnads region eller, efter delegation, till MB-grupp, översänt information som innehåller följande uppgifter:

- arbetsmiljöplan med riskanalys och vidtagna åtgärder
- period för vilken dispensen avses – dock högst 30 kalenderdagar per 3 månader
- Tilltänkta arbetstagare är tillfrågade och samtycker, samt kontaktuppgifter till densamma.
- försäkran om att tilltänka arbetstagare bedömts vara i fysiskt och psykisk form för arbete natttid

- försäkran om att arbetsgivaren följer Teknikinstallationsavtalets regler om 11 timmars dygnsvila samt 35 timmars veckovila
- försäkran om att lön- och arbetsvillkor utgår enligt avtal och eventuella lokala överenskommelser
- arbetsgivaren uppger kontaktuppgifter till ansvarig arbetsgivarrepresentant

Anmärkning:

Om dispens från nattvilan beräknas överskrida 30 kalenderdagar, fler än 30 kalenderdagar per 3 månader, eller behov av att förlänga dispensen uppstår, kan frågan på arbetsgivarens begäran hänskjutas till prövning av Byggnads och Installatörsföretagen.

§ 4 Frånvaro

Mom 1 Helglön för timavlönade

Anmärkning, samt i övriga delar i avtalet där detta regleras, de sista två styckena byts ut mot nedanstående:

För arbetstagare som ingår i ackordslag eller ensam har ackord beräknas bibehållen lön som en genomsnittslön baserat på arbetad tid under de senaste 6 månaderna. Denna nivå gäller under de kommande 6 månaderna vid bibehållen lön. Om arbetstagaren inte arbetat under 6 månader beräknas genomsnittslönen på den tid som arbetstagaren har arbetat.

Parterna noterar att företag som tillämpar tidigare reglering har rätt att fortsätta med detta utan överenskommelse.

Mom 4 Arbetstidsförkortning

4.4 Hanteringsordning (Nytt stycke efter stycke 2)

Anställd som under avsättningsåret varit föräldraledig enligt 5-7 §§

Föräldraledighetslagen har möjlighet att flytta arbetstidsförkortning, proportionerligt till uttagen föräldraledighet under avsättningsåret, från innevarande år till det kommande uttagsåret. Total arbetstidsförkortning kan dock aldrig överskrida mom 4.5.

Anställd som önskar flytta tid lämnar detta besked skriftligen innan uttagsårets slut till arbetsgivaren.

Mom 8.2 Gravitetetslön (Föräldralön blir 8.1)

Gravid arbetstagare, som har beviljats graviditetspenning från Försäkringskassan, har rätt till gravitetetslön från arbetsgivaren om hon har varit anställd hos arbetsgivaren under minst ett (1) år.

Graviditetetslön uppgår till 10 procent av utgående bibehållen lön. Graviditetetslön utges i samband med ordinarie löneutbetalningstillfälle under aktuell period.

§ 5 Löner

Mom 1 Allmänt (Nytt stycke sist i momentet)

Med lön enligt detta avtal menas bruttolön exklusive sociala avgifter och tillägg enligt lag och avtal.

Anmärkning:

Tillämpliga tillägg utöver lön utgörs av exempelvis semesterersättning, arbetstidsförkortning, helglön, OB-ersättning, övertidsersättning, traktamente m.fl. ersättningar enligt Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl i tillämpliga delar.

(Även hänvisning i § 9 mom 3 till denna bestämmelse)

(Samt i Bilaga 1 Lönebilaga samt vid varje lönerevisionsbestämmelse).

§ 6 Ackord och prestationslön

Mom 13 Ackordsfaktor (Ny text)

Ackordsfaktorer

Den centralt reglerade ackordsfaktorn (VVS) som gäller vid användandet av Normtidssystemen ska indelas länsvis enligt nedan.

Ackordsfaktor, nivå 1 gäller i storstadsregionerna, Stockholms län, Uppsala län.

Ackordsfaktor, nivå 2 gäller i Dalarnas län, Gävleborgs län, Hallands län, Jönköpings län, Kronobergs län, Skåne län, Södermanlands län, Värmlands län, Västmanlands län, Västra Götalands län, Västerbottens län, Västernorrlands län, Örebro län och Östergötlands län.

Ackordsfaktor, nivå 3 gäller i Blekinge län, Gotlands län, Jämtlands län, Kalmar län och Norrbottens län.

1 april 2021 kommer nivå 3 att tillsvidare hanteras enligt nivå 2.

	2020-12-01	2022-05-01
Nivå 1	196,60	200,60
Nivå 2	190,60	194,60
Nivå 3	185,10	Enligt Nivå 2
Isolerings- och industriackord	190,60	194,60
Sprinklerackord	196,60	200,60

Ackordsfaktorn revideras vid samma tidpunkt som avtalets lönerevision.

Höjningen utgör 90 % av den i Teknikinstallationsavtalet avtalade höjning av fast tidlön för yrkesarbetare.

När ny ackordsfaktor träder i kraft proportioneras vid tidpunkten pågående ackord med hänsyn tagen till nedlagd tid före och efter ändringstidpunkten.

Förändrad ackordsfaktor vid pågående ackord ska endast fördelas bland de arbetstagare som har lagt ned tid i ackordet efter ändringstidpunkten.

Om det vid ändringstidpunkten av ackordsfaktorn återstår tre månader eller mindre hela ackordet.

ACKORDSBESTÄMMELSER FÖR VVS-FÖRETAG O.DYL.

Mom 18 Avstämning samt uppgiftslämnande i samband med del- eller slutavstämning (tillägg till text, ersätter rubrik samt sista stycket)

När arbetet enligt ackordsöverenskommelsen samt tilläggs- och ändringsarbeten slutförts sker slutavstämning. Vid del- eller slutavstämning kontrollerar arbetsgivaren och ackordstagaren gemensamt arbetstiden för arbetet och därefter insänder arbetsgivaren nedanstående uppgifter till Byggnads region. Uppgifterna ska i samband med löneutbetalningen av ackordet delges Byggnads region, dock senast 2 månader efter del- eller slutavstämningen.

- Namn och personnummer på de som ingår i ackordslaget
- Överenskommen ackordssumma med ÄTA-summa preciserad
- Fördelningstal
- Arbetstiden för det nedlagda arbeten med fördelning av ÄTA- respektive ordinarietid

Parterna är överens om att arbeten som, i samband med del- eller slutavstämning, befinner sig innebära en avvikelse understigande 0 % eller överstigande 35 % gemensamt ska granskas och analyseras av arbetsgivaren och ackordstagaren.

Anmärkning:

Företaget ska inhämta nödvändiga kontaktuppgifter till medverkande i ackordslaget för att kunna genomföra korrekt fördelning av ackordet.

Om någon deltagare av ackordet ändå inte går att nå, och vederbörande eftersöks på senast kända adress för folkbokföring, eller där antagen bostad finns, kan företaget skicka rekommenderat brev till deltagaren 2 månader efter avstämningen genomförs. Om personen i fråga inte kontaktar företaget angående sina uppgifter för att ta del av ackordet, anses vederbörande delgiven omständigheterna 10 dagar efter att brevet lämnats till postbefordran. Eventuellt ackordsöverskott tillfaller då övriga deltagare i ackordet.

Om rekommenderat brev avses skickas, ska Byggnads region delges denna information innan brevet skickas.

Nytt mom 19

Uppstår tvist om uppgifterna vid fördelning/slutavstämning av ackordet, kan respektive part påkalla regionalt biträde från sina organisationer (IN och Byggnads) Uppnås ingen enighet trots biträde, kan respektive part hänskjuta tolkningen till ackordskommittén för VVS-branschen för avgörande. Kvarstår tvisten efter ackordskommittén hanterat frågan, handläggs tvisten vidare enligt MBL 35§

Övriga moment oförändrade men med nya nummer

§ 11 Förhandlingsordning

MB-förhandlingar

Anmärkning (Nytt stycke p 1)

I företag där MB-organisation enligt reglerna i Bilaga 4 har Byggnads rätt att genom fullmakt delegera mandat till facklig förtroendeman i de överläggningar eller förhandlingar i de fall Byggnads Region pekas ut som part enligt detta avtal.

I övriga företag kan Byggnads delegera sådant mandat till facklig förtroendeman efter skriftlig överenskommelse med företaget.

När fullmakt ges gäller en fortsatt oinskränkt rätt för facklig förtroendeman att begära biträde av berörd Byggnads Region.

Lokal förhandling

Mom 12 Allmän rättstvist

Part, som vill att rättstvist ska bli föremål för lokal förhandling, ska begära sådan hos motparten – med i mom 13 och 14 angivna undantag – snarast, dock inom fyra månader från det att parten fått kännedom om den omständighet, vartill yrkandet hänför sig och senast inom två år efter det att omständigheten har inträffat. Om motparten begär det, ska framställningen vara skriftlig.

I de fall Byggnads sänder förhandlingsframställan med rekommenderat brev, anses arbetsgivarparten mottagit denna senast tio dagar efter försändelsen lämnats in för postbefordran.

Anmärkning:

I de fall företaget är medlem i Installatörsföretagen ska kännedomskopia tillsändas dess organisation

Central förhandling

Mom 15 Allmän rättstvist

Kan enighet inte uppnås vid lokal förhandling, ankommer det på part, som vill fullfölja ärendet, att skriftligen begära central förhandling hos central motpart – med i mom 16 och 17 angivna undantag – inom en månad efter det att den lokala förhandlingen avslutats.

I de fall Byggnads sänder förhandlingsframställan med rekommenderat brev, anses arbetsgivarparten mottagit denna senast tio dagar efter försändelsen lämnats in för postbefordran.

BILAGA 3: ÖLAS

Anställningsskyddsöverenskommelse

§ 31 Avgång med pension och hel sjukersättning

(Redaktionella förändringar)

Rätt att stå kvar i anställning till fyllda 68 år

En arbetstagare har rätt att kvarstå i anställningen till utgången av den månad då han eller hon fyller 68 år.

Anmärkning

Arbetstagare uppnår pensionsålder för Avtalspension SAF-LO vid utgången av den kalendermånad under vilken han/hon fyller 65 år.

Uppsägningstid och företrädesrätt vid fyllda 68 år

En arbetstagare som har fyllt 68 år har inte rätt till längre uppsägningstid än en månad och har inte heller företrädesrätt till återanställning.

Varsel om anställnings upphörande vid fyllda 68 år

Om en arbetsgivare vill att en arbetstagare ska lämna sin anställning vid utgången av den månad då arbetstagaren fyller 68 år ska arbetsgivaren skriftligen ge arbetstagaren besked om detta minst en månad i förväg.

Anmärkning

Den 1 januari 2023 höjs åldersgränsen till 69 år.

BILAGA 3: Företagsanpassning av MB-organisation

§ 1 MB-grupper (Efter stycke 1)

I företag där MB-organisation enligt reglerna i Bilaga 4 har Byggnads rätt att genom fullmakt delegera mandat till facklig förtroendeman i de överläggningar eller förhandlingar i de fall Byggnads Region pekas ut som part enligt detta avtal.

I övriga företag kan Byggnads delegera sådant mandat till facklig förtroendeman efter skriftlig överenskommelse med företaget.

När fullmakt ges gäller en fortsatt oinskränkt rätt för facklig förtroendeman att begära biträde av berörd Byggnads Region.

BILAGA 6: Särskilda regler vid in- och utlåning av arbetstagare mellan företag

4 KORTVARIG IN- OCH UTLÅNING (Ny text)

In- och utlåning under högst 20 arbetsdagar får ske utan iakttagande av reglerna i punkterna 5–6 nedan.

BILAGA 8: Entreprenadkedjor och ansvar för huvudentreprenör

(Ny punkt)

Granskningsförfarande av UE på arbetsplats organiserat av huvudentreprenören

Om underentreprenör bunden av Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl, som har sitt säte i annat land än Sverige eller som har arbetstagare som är bosatta i annat land, inte inom tre veckor från underrättelse har svarat upp mot Byggnads skriftliga begäran om att ta del av granskningsunderlag enligt § 9 p 5.2 sista stycket, kan Byggnads hos huvudentreprenören begära att denne organiserar en överläggning på berörd arbetsplats för att där ta del av efterfrågat underlag för de arbetstagare som är verksamma på arbetsplatsen.

Detta förfarande ska användas av Byggnads vid skälig misstanke om kollektivavtalsbrott eller när arbetsgivarens företrädare håller sig undan från att delta vid förhandling med Byggnads. Vid överläggningen ska en behörig företrädare för underentreprenören delta, lämpligen ska även anlita entreprenör delta. Företrädaren ska uppvisa dokumentation för arbetad tid på berörd arbetsplats.*

Mötet ska hållas inom fyra arbetsdagar från att sådan begäran skriftligen tillsänts huvudentreprenören och berörd underentreprenör om inget annat överenskommes.

*Lönespecifikationer för berörda arbetstagare, tidssedlar för arbetsperioden och högst fyra månader bakåt i tiden, utdrag från utstationeringsregistret rörande aktuell

arbetsplats (om tillämpligt), eventuella arbetsstillstånd där sådana behövs samt annat nödvändigt underlag som behövs för att kunna bedöma om arbetstagare har fått korrekt lön och ersättning.

BILAGA 10: Arbetsmiljöavtal

(Ny text)

Regionala skyddsombud

Regionala skyddsombud utses av Byggnads. De regionala skyddsombuden har rätt att utföra skyddsuppdrag och verka på arbetsplatser såsom skyddsombud.

Bland de utsedda regionala skyddsombuden så utser Byggnads region högst 6 regionala skyddsombud som har en utökad tillträdesrätt. Ett regionalt skyddsombud med utökad tillträdesrätt har rätt till tillträde och att verka såsom skyddsombud på alla arbetsplatser som omfattas av Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl.

Samtliga regionala skyddsombud har särskild kompetens och erfarenhet av skyddsarbete.

Ett regionalt skyddsombud ska vara lätt identifierbart på arbetsplatsen. De regionala skyddsombud som har utökad tillträdesrätt bör ha nära samverkan med Installatörsföretagens arbetsmiljörådgivare och arbetsmiljöorganisationen på medlemsföretagens arbetsplatser där sådan finns.

Det åligger berörd Byggnads region att informera berört lokalkontor hos Installatörsföretagen om vilka regionala skyddsombud som har utökad tillträdesrätt.

Ny mening som lämpligen läggs in som ett nytt stycke 3 eller 4 i Bilaga 10 § 3:

Skyddsombud utses bland de anställda i företaget av berörd Byggnads region.

BILAGA 15: Protokollsanteckningar

14 Utbildningsavtal (för VVS-företag) (Redaktionella förändringar)

Parterna är överens om att ta bort det gamla Utbildningsavtalet i Bilaga 15.